

Education & Theatre

Vol 25 (2024)

Education & Theatre

Issue identity & contents

Nassia Choleva

doi: [10.12681/edth.37758](https://doi.org/10.12681/edth.37758)

To cite this article:

Choleva, N. (2024). Issue identity & contents. *Education & Theatre*, 25, 2–6. <https://doi.org/10.12681/edth.37758>

τεύχος
25
2024

εκπαίδευση & θέατρο

Περιοδική έκδοση για την προώθηση του θεάτρου,
του εκπαιδευτικού δράματος, του θεατρικού παιχνιδιού
και των άλλων παραστατικών τεχνών στην εκπαίδευση

ένθετο:
αφιέρωμα στον
JOHN SOMERS

εκπαίδευση & θέατρο

Περιοδική έκδοση για την προώθηση του θεάτρου,
του εκπαιδευτικού δράματος, του θεατρικού παιχνιδιού
και των άλλων παραστατικών τεχνών στην εκπαίδευση

τεύχος
25
2024

ISSN 2945-2058

Εκπαίδευση & Θέατρο

Τεύχος 25

2024

Περιοδική έκδοση για την προώθηση της έρευνας και της πράξης του θεάτρου/δράματος και των παραστατικών τεχνών στην τυπική και μη τυπική εκπαίδευση.

Το 1ο Τεύχος κυκλοφόρησε το 2001

Ιδιοκτησία: © Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση

Τηλ 2106541600 / info@theatroedu.gr

www.theatroedu.gr

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο περιοδικού: journal@theatroedu.gr

Γλωσσική επιμέλεια-διορθώσεις:

Αλέκα Πλακονούρη

Σελιδοποίηση-εξώφυλλο:

Λίζα Παντελιάδου

Φωτογραφία εξωφύλλου:

Μαριλένα Σταφυλίδου

Οι φωτογραφίες αποτελούν ευγενική παραχώρηση των συντελεστών του τεύχους, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση είναι επιστημονική ένωση, αναγνωρισμένο μη κερδοσκοπικό σωματείο και τακτικό μέλος του Διεθνούς Οργανισμού για το Θέατρο στην Εκπαίδευση (IDEA).

Επιστημονική-Συμβουλευτική Επιτροπή:

Brendon Burns, σκηνοθέτης, θεατροπαιδαγωγός, **Αντώνης Βάος**, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Πατρών, **Kathleen Gallagher**, Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Τορόντο Καναδά, **Μπέττυ Γιαννούλη**, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, **Νίκος Γκόβας**, θεατροπαιδαγωγός, **Guido di Palma**, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Ρώμης «Sapienza» Ιταλία, **Χριστίνα Ζώνιου**, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, **Ulrike Hentschel**, Ομότιμη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Τεχνών Βερολίνου, Γερμανία, **Γεωργία (Τζίνα) Καλογήρου**, Καθηγήτρια, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, **Άλκηστις Κοντογιάννη**, Ομότιμη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, **Μάριος Κουκουνάρας-Λιάγκης**, Καθηγητής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, **Αντώνης Λενακάκης**, Καθηγητής, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, **Τηλέμαχος Μουδατσάκης**, σκηνοθέτης, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστήμιο Κρήτης, **David Pammenter**, σκηνοθέτης θεάτρου, παιδαγωγός θεάτρου, Ηνωμένο Βασίλειο, **Αντιγόνη Παρούση**, Ομότιμη Καθηγήτρια, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, **Μυρτώ Πίγκου-Ρεπούση**, Επίκουρη Καθηγήτρια, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, **Tim Prentki**, Ομότιμος

Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Γουίντσεστερ Ηνωμένο Βασίλειο, **Τάκης Τζαμαργιάς**, σκηνοθέτης, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, **Άννα Τσίχλη-Μπουσσοννά**, σκηνοθέτης, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, **Chris Vine**, Ακαδημαϊκός Διευθυντής ΜΑ στο Εφαρμοσμένο Θέατρο, Πανεπιστήμιο της Πόλης της Νέας Υόρκης, ΗΠΑ, **Κλειώ Φανουράκη**, σκηνοθέτης, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, **Μαρία Φραγκή**, σκηνοθέτης, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Πανεπιστήμιο Πατρών.

Ειδικό Επιστημονικό Συνεργάτες τεύχους 25:

Θεοδώρα Αστέρη (Ντορέττα), Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης, 1η Ενότητα Σχολικών Μονάδων Ε.Α. & Ε.Ε. ΔΠΕ και ΔΔΕ Πειραιά

Βασίλης Ζακόπουλος, Επίκουρος Καθηγητής, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Κατερίνα Κωστή, Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Κώστας Μάγος, Καθηγητής, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Μπουζιούρη Μάρθα, σκηνοθέτρια, εντεταλμένη διδάσκουσα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Το περιοδικό Εκπαίδευση & Θέατρο είναι επιστημονική έκδοση για την προώθηση του θεάτρου, του εκπαιδευτικού δράματος, του θεατρικού παιχνιδιού και των άλλων παραστατικών τεχνών στην εκπαίδευση, το οποίο εκδίδεται από το Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση. Όλα τα επιστημονικά άρθρα του κρίνονται ανώνυμα από τουλάχιστον δύο μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής ή/και Ειδικών Επιστημονικών Συνεργατών. Τα άρθρα που τελικά δημοσιεύονται εκφράζουν τις απόψεις των συγγραφέων και όχι κατ' ανάγκη της Συντακτικής Επιτροπής. Οι συγγραφείς διατηρούν τα πνευματικά δικαιώματα, αλλά όλα τα δικαιώματα έκδοσης ανήκουν στον εκδότη (Πανελλήνιο Δίκτυο για το Θέατρο στην Εκπαίδευση).

Τι περιλαμβάνει: Το περιοδικό εκδίδεται μία φορά τον χρόνο με πρόσκληση της Συντακτικής Επιτροπής και ενίοτε με θεματικά αφιερώματα που επιμελούνται διαφορετικοί επιμελητές κάθε φορά, με τη σύμφωνη γνώμη της Συντακτικής και της Επιστημονικής Επιτροπής. Στο περιοδικό δημοσιεύονται κυρίως: α) πρωτότυπα επιστημονικά άρθρα και μελέτες έπειτα από ανώνυμη κρίση. Σε περιορισμένο αριθμό μπορούν να δημοσιευτούν: β) παρουσιάσεις καινοτόμων προγραμμάτων και γ) περιλήψεις διδακτορικών διατριβών. Κατόπιν πρόσκλησης από τη Σ.Ε. δημοσιεύονται σε περιορισμένο αριθμό: δ) viewpoints, ε) ανταποκρίσεις από συνέδρια, στ) συνεντεύξεις. Τα κείμενα των περιπτώσεων β-στ δεν υποβάλλονται σε διαδικασία «τυφλής κρίσης», αλλά ελέγχονται και εγκρίνονται από τη Σ.Ε. του περιοδικού. Δεν επιτρέπεται η μερική ή/και ολική αναδημοσίευση κειμένων που δημοσιεύονται στο περιοδικό χωρίς τη συγκατάθεση της Συντακτικής Επιτροπής και επιβάλλεται αναφορά στην πρώτη δημοσίευσή τους στο περιοδικό.

Οδηγίες προς συγγραφείς για την υποβολή εργασιών στην ιστοσελίδα του περιοδικού στην πλατφόρμα του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης:

<https://ejournals.publishing.ekt.gr/index.php/edth/index>

Σκοπός και στόχοι του περιοδικού:

- Να δημιουργήσει έναν διάλογο επικοινωνίας ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς, ακαδημαϊκούς, καλλιτέχνες και φοιτητές/τριες, με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τη συνεργασία του θεάτρου, του εκπαιδευτικού δράματος και των παραστατικών τεχνών με την εκπαιδευτική διαδικασία, όπου και αν αυτή λαμβάνει χώρα, μέσα ή έξω από το σχολείο.

- Να προωθήσει τη γνώση και να προβάλει την έρευνα στο πεδίο θεάτρου και παραστατικών τεχνών σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο

- Να υποστηρίξει τον διάλογο και την επικοινωνία μεταξύ των αναγνωστών του σχετικά με θεωρητικά αλλά και πρακτικά θέματα που σχετίζονται με το θέατρο και τις παραστατικές τέχνες στην Εκπαίδευση.

Τα πεδία: Το περιοδικό καλύπτει όλους τους χώρους οι οποίοι φιλοξενούν τη συνύπαρξη της μάθησης και του θεάτρου/δράματος, όπως:

- Το θέατρο και γενικά οι παραστατικές τέχνες και η διδασκαλία τους
- Το θέατρο/δράμα ως εκπαιδευτικό μέσο και διδακτικό εργαλείο
- Το θέατρο στην κοινότητα
- Το θέατρο ως κοινωνική παρέμβαση
- Θεατροπαιδαγωγικά προγράμματα
- Θεατρικό παιχνίδι
- Δραματοθεραπεία, Ψυχόδραμα, Playback Theatre
- Άλλα θέματα θεωρίας, πρακτικής και έρευνας θεάτρου και παραστατικών τεχνών στην εκπαίδευση.

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
«Εκπαίδευση & Θέατρο»
Τεύχος 25, 2024

6 Σημείωμα της Συντακτικής Επιτροπής

Επιστημονική αρθρογραφία

10 **Μαρία Κολτσιδα**, Από τα θεραπευτικά στα καλλιτεχνικά-πολιτικά παραδείγματα: Οι ιστορικά διαμορφωμένες διαστάσεις της τέχνης των αναπήρων και το ελληνικό πολιτισμικό πλαίσιο

24 **Ρουμπίνη Δαφνή**, Το Θέατρο Ντοκουμέντο ως μέσο καλλιέργειας και ενίσχυσης της «ιδιότητας του πολίτη» σε ενήλικες μαθητές του Σχολείου 18 Άνω (Πρόγραμμα Απεξάρτησης)

36 **Αιμιλία Καραντζούλη**, Η αξιοποίηση του Ψηφιακού Δράματος στην εκπαιδευτική διαδικασία: ενίσχυση του ρόλου του/της μαθητή/τριας

Παρουσιάσεις καινοτόμων προγραμμάτων

48 **Τζωρτζίνα Κακουδάκη** «Δημιουργώντας χώρο ανάμεσα στους Πολιτισμούς»: Η εμπειρία τού να δουλεύεις μαζί με άλλους

Αφιέρωμα στον John Somers

Το αποτύπωμά του, μνήμες και ιστορίες από ανθρώπους που τον γνώρισαν

56

Εισαγωγικό σημείωμα

58

Τα μέλη θυμούνται

60

Viewpoint

Yi-Man Au, Στη μνήμη του αγαπημένου μου δασκάλου John Somers

62

Συνεντεύξεις

Ένας επιδραστικός και γενναιόδωρος δάσκαλος θεάτρου Συνομιλίες με την **Ειρήνη Μαρνά** για τον John Somers

70

Επιστημονική αρθρογραφία

John Somers, Αφήγηση, εκπαιδευτικό δράμα και το πακέτο εξερεύνησης (αναδημοσίευση)

Ανταποκρίσεις από Συνέδρια

80

Μίαιο Βιν, Το 10ο Συνέδριο του IDEA 2024

84

Μπέττυ Γιαννούλη & Νάσια Χολέβα,

A. Αρμονική συνύπαρξη τεχνών, φύσης, τεχνολογίας και εκπαίδευσης: Σύνοδος Κορυφής – Παγκόσμια Συμμαχία για τις Τέχνες στην Εκπαίδευση

B. IDEA Europe: ετήσια συνάντηση μελών

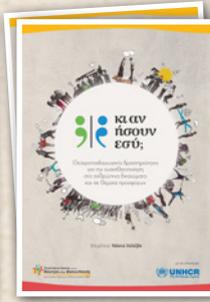
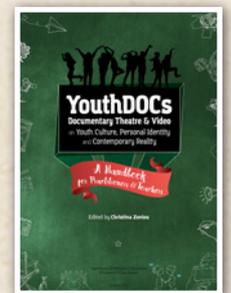
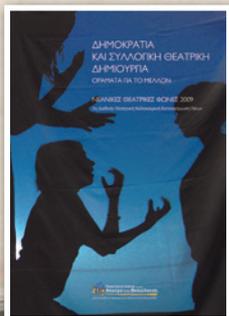
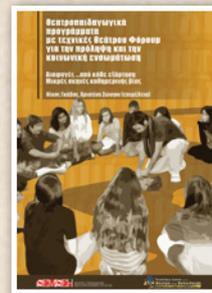
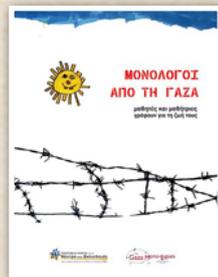
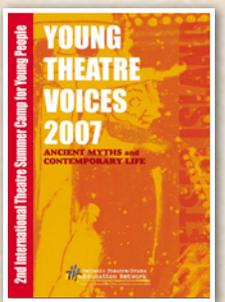
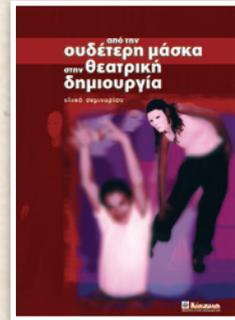
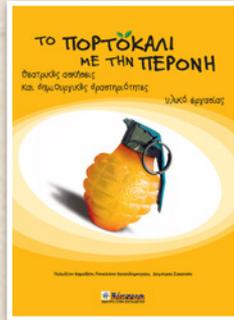
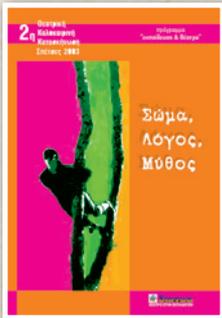
Παρουσιάσεις διδακτορικών διατριβών

88

Κωνσταντίνος Μαστροθανάσης,

Διά ζώσης και εξ αποστάσεως θεατροπαιδαγωγικές παρεμβάσεις σε δίγλωσσους μαθητικούς πληθυσμούς: εφαρμογή μεικτής μεθοδολογίας για τον αναγνωστικό εγγραμματισμό και τη διαχείριση των μαθησιακών δυσκολιών

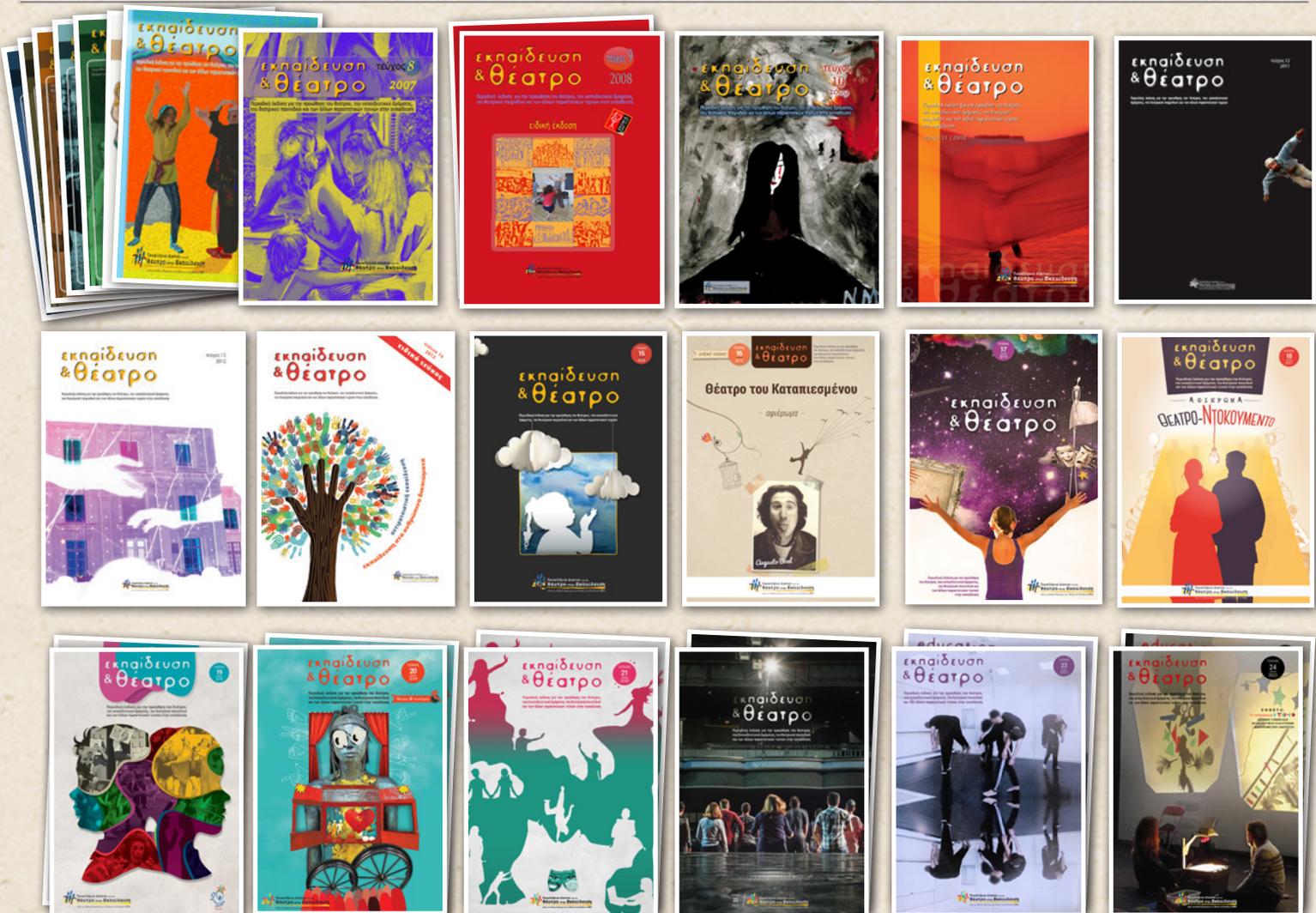
ΘΕΑΤΡΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΚΗΝΩΣΕΙΣ

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΥΕΙΣ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ Εκπαίδευση & Θέατρο

ISSN 1109-821X